

Klass: Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Apiales (araliaordningen), **Familj:** Apiaceae (flockblommiga), **Släkte:** *Oenanthe* (stäkror), **Art:** *Oenanthe fistulosa* - pipstäkra L. **Synonymer:**

Kännetecken

Pipstäkra är en flerårig, 3–8 dm hög, flockblommig ört med flikiga blad. Stjälk samt blad och flockskäft är uppsvällda. Hos de övre bladen är skaften längre än bladskivan. De vita blommorna sitter i täta småflockar som i frukt blir bollformiga. Småflockarna sitter 2 till 4 tillsammans. Frukten är 3–4 mm lång med lika långa, kvarsittande stift. Pipstäkra förökar sig genom utlöpare och frö. Den kan bilda täta bestånd men antalet individer sägs också kunna variera från år till år. Blomningen infaller i juli till augusti.

Utbredning och status

Pipstäkra växer numera endast i Skåne (25-tal lokaler) och på Gotland (7 aktuella lokaler förutom de mycket rika och vidsträckta förekomsterna i och vid Lina myr). Antalet förekomster i Skåne och på Gotland har minskat, men dess status är bristfälligt känd. Växten har tidigare (1800-talet) funnits på enstaka platser i Blekinge, Halland och Kalmar län. Pipstäkra förekommer också i Danmark, framför allt i landets sydöstra delar, men ej i Norge och Finland. Totalutbredningen omfattar västra, centrala och södra Europa samt angränsande delar av Nordafrika och Asien.

Ekologi

Pipstäkra är en värmeälskande sump- och vattenväxt som växer i kalktrakter. På Gotland påträffas arten framförallt i grävda diken och kanaler i jordbrukslandskapet. I Skåne förekommer den numera främst på fuktiga och blöta ställen i betesmark. Pipstäkra växer ofta i samma vattendrag som bäckmärke *Berula erecta*. Den är troligtvis hävdgynnad men kan vara svår att upptäcka i betesmarker då den uppges vara eftertraktad av betesdjur.

Hot

Igenväxning och dränering är troligtvis de främsta hoten mot arten.

Åtgärder

Pipstäkra är en förbisedd art vars biologi och utbredning i Sverige borde studeras närmare. Diken och kanaler där pipstäkra växer bör rensas i omgångar. Betade lokaler bör hävdas på traditionellt sätt. Arten bör övervakas av floravaktare.

Övrigt

Pipstäkra är fridlyst. Utländska namn – NO: Pipekjørvel, DK: Vandklaseskaerm, GB: Tubular Water-dropwort.

Naturvård

Fridlysning: Fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 8. Bestämmelsen gäller hela landet

Litteratur

Anonym 1996. Floraväktarverksamheten i Skåne. Årsrapport 1995. *Lunds Botaniska Förening. Medlemsblad* 1996 (1): 5–52.

Anonym 1997. Floraväktarverksamheten i Skåne. Årsrapport 1996. *Lunds Botaniska Förening. Medlemsblad* 1997 (1).

Egholm, B. 1951. Umbelliferernes udbredelse i Danmark. *Bot. Tidsskr.* 47: 373–480.

Georgson, K. m fl 1997. *Hallands flora*. Lund Mattiasson, G. 1994. Floraväktarverksamheten i Skåne, årsrapport 1993. *Lunds Botaniska Förening. Medlemsblad* 1994 (1): 32–60.

Olsson, K.-A. 1999. Floraväktarverksamheten i Skåne. Årsrapport 1998. *Lunds Botaniska Förening. Medlemsblad* 1999 (1): 1–39.

Petersson, J. 1999. Hotade växter på Gotland. Del 2: Sårbara arter. *Rindi* 19: 59–118.

Författare

Karin Martinsson 1995. ©ArtDatabanken, SLU 2007.